

материал на Борислав Борисов

ФИЛОСОФИЯ

Философията не прилича на нищо друго. Уникална е както по методите си, така и по естеството и обхвата на темите, които разглежда. Тя изучава въпроси от всяко измерение на човешкия живот.

**Философия -
специалността,
обхващаща
всяко измерение
на живота**

**Какви въпроси? Ами, ето
такива например:**

Как е започнал светът?

Какво е истина?

Как можем да живеем добре?

Има ли Бог?

През цялата си история човешкият род е задавал подобни важни въпроси за природата на живота и съществуването. На всички тях не може да се отговори еднозначно, но философите никога не са спирали да опитват.

Още Сократ отбелязва, че:

“Неизследваният живот не си струва да се живее.”

И философите най-щателно изследват живота от всички възможни страни. Така се раждат множество философски клонове и школи. В един момент става изключително трудно за обикновения човек да се ориентира в океана от мъдрост, оставен в наследство от стотици философи.

Какво е философия?

Философията може да бъде описана по много начини. Трудно е да се даде универсална дефиниция – толкова голямо е богатството и разнообразието ѝ.

„Философия“ е гръцка дума – **φιλοσοφία**. Тя произлиза от думите **φιλεῖν** – обичам, и **σοφία** – мъдрост. Или, в буквален превод, философия означава „любов към мъдростта“. Любовете към мъдростта на свой ред означава, че философията изучава знанието.

Една малко по-задълбочена дефиниция би звучала така:

„Философията е дисциплина, свързана с въпросите за това:

- как трябва да живеем (етика);
- какви неща съществуват и какви са техните основни свойства (метафизика);
- какво се смята за истинско знание (епистемология)
- какви са правилните принципи на аргументацията (логика).“

Или, философията е мислене за най-висшия и сложен познавателен психичен процес – мисленето. Мислене за мисленето!

Философските въпроси (за разлика от въпросите, изследвани от науката) обикновено са фундаментални и абстрактни по природа. Философията се извършва предимно чрез размисъл и не е склонна да разчита на експеримент, въпреки че методите, използвани за изучаването ѝ, могат да бъдат аналогични на използваните при изучаването на природните науки.

27

специалност на фокус

**Философията
е мислене за
най-висшия и
сложен
познавателен
психичен процес –
мисленето.
Мислене за
мисленето**

Клонове на философията

Веднъж разделена по географски принцип, философията се разделя по-нататък на главни направления, наричани „клонове“.

Специално Западната философия има шест основни клона:

МЕТАФИЗИКА – изследва природата и първоначалата на съществуващото и света;

ЕПИСТЕМОЛОГИЯ – изследва познанието, същността и възможността на познавателния процес;

ЕТИКА – изследва въпросите как трябва да постъпва човек и какво е правилно поведение;

ЕСТЕТИКА – изследва красивото, възвишеното, изкуството, на-сладата;

ЛОГИКА – изследва законите на мисленето и валидните форми на аргументация;

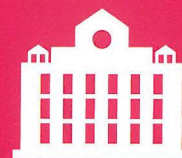
ПОЛИТИЧЕСКА ФИЛОСОФИЯ – изследва управлението и отношението на индивидите и общностите към държавата.

Повечето значими философски теории и идеи спадат към въпросните шест основни философски клона.

Да изучаваш Философия

Специалност Философия обхваща широк и разнообразен спектър от специализирани дисциплини, които покриват на практика както цялата история на философията, така и най-важните области на съвременните систематични изследвания. За по-нататъшно обучение след бакалавъра, може да следвате и различни видове магистратури. Разбира се, има и докторски програми.

Преподаването в областта на философските дисциплини в България започва още със създаването на първото висше училище в гр. София през 1888 година. Специалност Философия в сегашния ѝ вид е продължител на тази над 120-годишна традиция.

**Почти всички
най-добри
философски
департаменти
се намират
в САЩ
и Англия**

Специалност Философия може да се запише в България в:

- Софийски университет „Св. Св. Климент Охридски“
- Югозападен университет „Неофит Рилски“
- Нов български университет
- Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
- Великотърновски университет „Св. св Кирил и Методий“ и др.

Ако решите, че искате да учите Философия в чужбина, въпреки българските традиции, имайте предвид, че почти всички най-добри философски департаменти се намират в САЩ и Англия.

Предоставяме ви таблица на най-добрите университети за 2018 г., които преподават философия.

Водещи университети в света

	УНИВЕРСИТЕТ	ДЪРЖАВА
1.	University of Pittsburgh	САЩ
2.	New York University (NYU)	САЩ
3.	New York University (NYU)	САЩ
4.	University of Oxford	Великобритания
5.	Harvard University	САЩ
6.	University of Cambridge	Великобритания
7.	Princeton University	САЩ
8.	London School of Economic and Political Science (LSE)	Великобритания

Източник: QS World University Rankings by Subject 2018

**Специалността
Философия дава
възможност за
успешна
реализация в
престижни
области на
обществения
живот**

Конкретни изучавани дисциплини са:

Въведение във философията, Философска антропология, Въведение в етиката, Психология, Формална логика, Социална философия, Социология, Философия на познанието, Съвременна философия и т.н.

Обучението завършва с полагане на държавен изпит или защита на дипломна работа. Завършилите успешно специалност Философия придобиват професионална квалификация „бакалавър по философия“.

Те могат да продължат образованието си в съответната магистърска програма или да навлязат в друга област на умствената дейност и поведението на личността – психология, педагогика, социология, комуникация.

Философската компетентност помага на човек по-лесно и бързо да схване същественото, да навлезе в дълбочина в дадена специфична материя. Завършилите философия разбират чудесно социалните процеси и са способни да работят целенасочено и смислено, за да ги овладеят. Затова всички дейности, свързани по някакъв начин с природата и поведението на личността, са достъпни за тях.

Според проучване на Кариерния център на Философския факултет, завършилите специалност Философия могат успешно да се реализират в рекламата, маркетинга, управлението на човешките ресурси, журналистиката, администрацията. Според редица работодатели, преподаватели и реализирали се, философското образование прави човек много креативен, аналитичен и изобретателен. Философите имат много добре развито стратегическо мислене, което ги превръща в ценен кадар при взимането на важни управленски решения.

Защо да учим философия?

Студентите, обучавани в специалност Философия, се подготвят за преподавателска, научно-изследователска, журналистическа и друг вид специализирана дейност, за работа като експерти по социално-политическа и философска литература към библиотечни и издателски центрове.

Специалността Философия дава възможност за успешна реализация в престижни области на обществения живот като политика, социално управление, социални стратегии за развитие и професионална реализация като експерти и съветници към държавни и частни институции.

Придобият квалификация „бакалавър по философия“ трябва да притежава задълбочени философски познания и добра езикова културологична подготовка, да си служи със съвременни средства за комуникация, да се ориентира в съответните интелектуални и социални тенденции.

Като завършим НАКЪДЕ?

Завършилите „съвременна философия“ с квалификация „магистър-философ“ могат да се реализират в следните сфери:

- преподаватели по философски дисциплини във висшите училища, институти, филиали, колежи и други;
- научни работници в институтите и централите на Българската академия на науките;
- преподаватели в средните училища по дисциплините от културно-образователната област „Обществени науки и гражданско образование“ – „Философия“, „Етика и право“, „Свят и личност“, „Психология и логика“ и други;
- педагогически съветници в средните училища;
- държавни служители в сферата на културата и образованието;

- служители и администратори в неправителствени организации и други структури на гражданското общество;
- специалисти, експерти, съветници, консултанти в предприятия, фирми, учреждения и организации в държавния, частния и гражданския сектори по проблемите на управлението на човешките ресурси;
- журналисти и анализатори в медиите;
- служители и съветници в организации и институции, занимаващи се с проучване на общественото мнение по социални, политически, икономически, културни и други проблеми.